

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltimo vykdytojas atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Turite teisę iškelti bylą teisme nusikaltimo vykdytojui už jūsų atžvilgiu padarytą nusikaltimą. Taip pat galite kreiptis į Socialinės paramos tarnybą informacijos apie teisę reikalauti žalos atlyginimo.

18 metų neturintys nepilnamečiai turi teisę pateikti ieškinį visoms atsakingoms šalims dėl žalos atlyginimo už nusikaltimus, numatytus Seksualinės prievartos, seksualinės prievartos prieš vaikus ir vaikų pornografijos prevencijos ir kontrolės įstatyme, ir už žmogaus teisių pažeidimus. Nusikaltimo vykdytojui tenka atitinkama civilinė atsakomybė atlyginti visą konkrečią ar bendrą nukentėjusiųjų patirtą žalą.

Bet kuris asmuo, kuris pagal įstatymą dėl prekybos žmonėmis ir išnaudojimo prevencijos bei šalinimo ir nukentėjusiųjų apsaugos yra nukentėjęs, turi teisę pateikti ieškinį visoms atsakingoms šalims dėl žalos atlyginimo už bet kokias jo atžvilgiu padarytas minėtame įstatyme numatytas nusikalstamas veikas, taip pat už žmogaus teisių pažeidimus. Nusikaltimo vykdytojui tenka atitinkama civilinė atsakomybė atlyginti visą konkrečią ar bendrą nukentėjusiųjų patirtą žalą, įskaitant bet kokius įsiskolinimus nukentėjusiesiems už priverstinį darbą.

Teismas nusikaltimo vykdytojui nurodė atlyginti man žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas sumokėtų?

Jeigu nusikaltimo vykdytojas nesumoka jums teismo priteistos žalos atlyginimo sumos, per savo advokatą galite kreiptis į teismą, kuris išduos nusikaltimo vykdytojui nurodymą sumokėti priteistą žalos atlyginimą; jeigu nusikaltimo vykdytojas šio nurodymo neįvykdys, jis bus iš karto suimtas ir įkalintas.

Jei nusikaltimo vykdytojas nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokios taikomos sąlygos?

Įstatyme nenumatyta, kad valstybė nukentėjusiesiems sumokėtų avansą.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Valstybė smurtinių nusikaltimų aukoms ar jų išlaikomiems asmenims gali sumokėti kompensaciją 1997 m. įstatyme dėl kompensacijos smurtinių nusikaltimų aukoms (įstatymas 51(I)/97) nurodyta forma, jeigu:

a) nukentėjęs arba jo išlaikomi asmenys dėl bet kokios priežasties iš nusikaltimo vykdytojo negali gauti kompensacijos, ir

b) kompensacijos negalima gauti ir iš kitų šaltinių arba tokia kompensacija yra mažesnė negu minėtame įstatyme numatyta suma.

Pagal minėtą įstatymą kompensacija yra mokėtina net ir tais atvejais, kai nusikaltimo vykdytojo atžvilgiu negalima vykdyti baudžiamojo persekiojimo ar priimti nuosprendžio.

Jeigu iš kitų šaltinių prieinama kompensacija yra mažesnė negu numatyta minėtame įstatyme, valstybė sumoka

skirtumą.

Įstatyme taip pat nustatytos aplinkybės, kuriomis kompensaciją atsisakoma išmokėti, ir papildomai nustatoma, ką apima mokėtinos kompensacijos suma.

„Smurtinis nusikaltimas“ – bet kuris Kipro Respublikoje padarytas tyčinis nusikaltimas, įvykdytas naudojant prievartą ir tiesiogiai sukeltiant mirtį, padarant sunkų kūno sužalojimą arba sutrikdant sveikatą, įskaitant bet kurias toliau nurodytas nusikalstamas veikas, jei jos sukelia minėtus padarinius:

tyčinis nužudymas (203 ir 204 straipsniai), pasikėsinimas nužudyti (214 straipsnis), išžaginimas (144 straipsnis), pasikėsinimas išžaginti (146 straipsnis), žmogaus pagrobimas (148 straipsnis), jaunesnės nei 16 metų moters pagrobimas (149 straipsnis), veiksmai, kuriais siekiama padaryti sunkų kūno sužalojimą (228 straipsnis), sunkus kūno sužalojimas (231 straipsnis), pasikėsinimas sužaloti naudojant sprogmenis (232 straipsnis), piktavališkas nuodų naudojimas (233 straipsnis), sužalojimas (234 straipsnis), užpuolimas, kurio metu padaromas kūno sužalojimas (243 straipsnis), kiti užpuolimai (244 straipsnis), nusikaltimai asmens laisvei (245–254 straipsniai), padegimas (315 straipsnis).

Prašymas sumokėti kompensaciją pagal minėtą įstatymą turi būti pateiktas Socialinės apsaugos tarnybos direktoriui per pagrįstą laiką, bet kuriuo atveju per dvejus metus atitinkamai nuo kūno sužalojimo ir (arba) sveikatos sutrikdymo ar mirties sukėlimo.

Prie prašymo turi būti pridėta policijos ataskaita, sveikatos pažyma ir visi kiti dokumentai, kurie gali būti naudingi prašymui įvertinti. Socialinės apsaugos tarnybos direktorius savo nuožiūra gali prirėikus paprašyti papildomų įrodymų, įskaitant patvirtinimą, kad kompensacija nebuvo arba nebus mokama iš kitų šaltinių, taip pat prašymą pateikusio asmens priesaika patvirtintą deklaraciją.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltimo vykdytojas nepripažintas kaltu?

Kompensacijos skyrimas nukentėjusiesiems nuo to, ar nusikaltimo vykdytojas nuteisiamas, nepriklauso. Teismas priima nutartį dėl žalos atlyginimo priteisimo vykstant ieškinio dėl žalos atlyginimo nagrinėjimo procesui, kuris akivaizdžiai nesusijęs su baudžiamojo proceso rezultatais.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol laukiu sprendimo dėl pateikto ieškinio dėl kompensacijos?

Negalite gauti specialios išmokos, nes įstatymu ji nenumatyta.

■ Paskutinis naujinimas: 09/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.